

मन्त्र पुष्पम् (तैत्तिरीय आरण्यके १-२२-१)

Mantra Puṣhpam (Taittirīya Āraṇyakē 1-22-1)

Mantra Puṣhpam et sa signification mot à mot

C'est un des mantras les plus faciles à chanter en raison de la répétition de son refrain (de 3 lignes). Mais il s'agit en même temps d'une série de versets parmi les plus complexes à comprendre (sans parler de la traduction).

Puṣhpam a été pris au sens de *puṣhyati* : « s'épanouir », « fleurir », « fructifier ». Ainsi, *puṣhpa-vān* désigne celui qui possède ces qualités d'épanouissement, de floraison & de fructification.

Āyatanam signifie « maison », « demeure »... Dans ce cas particulier, « la demeure ultime », « *paramam padam* », « *param dhāma* ». Donc, *āyatana-vān* désigne Celui qui a « obtenu » ou « atteint » cette « destination » ultime.

Ici, « *Veda* » est à la forme verbale. En sanskrit moderne, on l'écrirait « *vēti* », qui signifie « connaître » ou « il connaît » ou « celui qui vient à connaître ».

ॐ भद्रङ्कर्णोभिरिति शान्तिः

Om bhadraṅkarṇēbhiḥi... est le *śhānti-mantra* de ces versets.

ॐ योऽपां पुष्पं वेद । पुष्पवान्प्रजावान्पशुमान्भवति ।

चन्द्रमा वा , अपां पुष्पम् । पुष्पवान्प्रजावान्पशुमान्भवति ॥ १ ॥

। यः । अपाम् । पुष्पम् । वेद । पुष्पवान् । प्रजावान् । पशुमान् । भवति ॥

। चन्द्रमा । वै । अपाम् । पुष्पम् ॥ पुष्पवान् । प्रजावान् । पशुमान् । भवति ॥

ॐ **yō** (a)pām' puṣh'pam' vēda | puṣh'pavān' prajāvān' paśhumān' bhavati |

chan'dramā vā , apām' puṣh'pam'm |

puṣh'pavān' prajāvān' paśhumān' bhavati ॥ 1 ॥

| yaḥa | apām | puṣhpam | vēda || puṣhpa-vān | prajā-vān | paśhu-mān | bhavati ||

| chandramā | vai | apām | puṣhpam ||

| puṣhpa-vān | prajā-vān | paśhu-mān | bhavati ||

यः **yaḥa** = celui qui || **अपाम् apām** = dans les eaux *āpaḥa* (de la sphère mentale) car *āpaḥa* fait aussi référence aux « eaux » qui constituent le mental || **पुष्पम् puṣhpam** = nourrissante et épanouissante (le sens habituel de « fleur » ne convient pas ici, donc nous avons pris le *dhātu* (son racine) « *puṣh* » signifiant « nourrir ». Par extension, il veut dire aussi « s'épanouir » || **वेद vēda** = parvient à connaître

पुष्पवान् puṣhpa-vān = plein d'épanouissement-de nourriture || **प्रजावान् prajā-vān** = grande progéniture (*prajā*) || **पशुमान् paśhu-mān** = beaucoup de bétail (sain & prospère) || **भवति bhavati** = devient

चन्द्रमा chandramā = lune (également mental) || **वै vai** = véritablement || **अपाम् apām** = dans les eaux *āpaḥa* (de la sphère mentale) || **पुष्पम् puṣhpam** = nourrissant-épanouissant

पुष्पवान् puṣhpa-vān = beaucoup d'épanouissement-de nourriture || **प्रजावान् prajā-vān** = grande progéniture (*prajā*) || **पशुमान् paśhu-mān** = beaucoup de bétail (sain & prospère)

|| **भवति bhavati** = devient

Celui qui parvient à connaître l'essence nourrissante et épanouissante des eaux de l'Univers (et du mental), s'épanouit véritablement (de toutes les manières), et il a aussi une grande progéniture et beaucoup de bétail-riche.

(Celui qui) parvient à connaître cette essence nourrissante et épanouissante de la lune (sphère mentale) et des eaux universelles, s'épanouit véritablement, et il a aussi une grande progéniture et beaucoup de bétail-riche. .... [1]

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

। यः । एवम् । वेद ॥ यः । अपाम् । आयतनम् । वेद ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

ya , ēvam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

। yaḥa | ēvam | vēda ॥ yaḥa | apām | āyatanam | vēda ॥ āyatana-vān | bhavati ॥

C'est comme un refrain ; il se répète après chaque paragraphe.

यः yaḥa = quiconque ॥ एवम् ēvam = de cette manière ॥ वेद vēda = parvient à connaître

यः yaḥa = quiconque ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa de la sphère mentale

॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

Celui qui parvient à connaître (tout ce qui est énoncé ci-dessus) de cette manière, celui qui parvient à connaître la source-demeure des eaux de l'Univers et de la sphère mentale (la source de l'Univers et de lui-même), acquiert la fusion avec la source-la demeure ultime (āyatanam).

अग्निर्वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । योऽग्नेरायतनं वेद ।

आयतनवान्भवति । आपो वा , अग्नेरायतनम् । आयतनवान्भवति ॥ २ ॥

। अग्निः । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । अग्नेः । आयतनम् । वेद ॥

। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । अग्नेः । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

ag'nir'vā , apāmāyatanam | āyatanavān'bhavati | yō (a)g'nērāyatanam' vēda |

āyatanavān'bhavati | āpōvā , ag'nērāyatanam | āyatanavān'bhavati ॥ 2 ॥

। agniḥi | vai | apām | āyatanam ॥ āyatana-vān | bhavati ॥ yaḥa | agnēḥe | āyatanam | vēda ॥

। āyatana-vān | bhavati ॥ āpaḥa | vai | agnēḥe | āyatanam ॥ āyatana-vān | bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , ēvam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

अग्निः agniḥi = l'élément Feu (état de chaleur du plasma) ॥ वै vai = véritablement ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = celui qui ॥ अग्नेः agnēḥe = de l'agniḥi ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥa = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ अग्नेः agnēḥe = de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

(Celui qui parvient à connaître) la source-origine universelle (āyatanam) inhérente à agni (élément feu-plasma) et aux eaux de la sphère mentale (āpaḥa), devient véritablement cette source. Celui qui parvient à connaître la source de laquelle a émergé le feu agni, devient véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥa ET agni, devient cette source même ..... [2]

वायुर्वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । यो वायोरायतनं वेद ।
आयतनवान्भवति । आपो वै वायोरायतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ३ ॥

। वायुः । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । वायोः । आयतनम् । वेद ॥
। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । वायोः । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

vāyur'vā , apāmāyatanam | āyatanavān'bhavati | yō vāyōrāyatanam' vēda |
āyatanavān'bhavati | āpō vai vāyōrāyatanam | āyatanavān'bhavati ॥ 3 ॥

। vāyuhu । vai । apām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥ yaḥa । vāyōḥo । āyatanam । vēda ॥
। āyatana-vān । bhavati ॥ āpaḥa । vai । vāyōḥo । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , evam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

वायुः vāyuhu = l'élément Air (état gazeux) ॥ वै vai = véritablement ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa
de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = quiconque ॥ वायोः vāyōḥo = de l'Air ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure,
origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥa = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ वायोः vāyōḥo = de l'élément Air
॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente à vāyuhu (l'air, l'élément gaz) et aux eaux de la sphère mentale (āpaḥa), devient véritablement cette source. Celui qui parvient à connaître la source de laquelle les gaz-vāyu ont émergé, devient véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont véritablement émergé āpaḥa ET les gaz-vāyu, devient cette source même. .... [3]

असौ वै तपन्नपामायतनम् । आयतनवान्भवति । योऽमुष्य तपत , आयतनं वेद ।
आयतनवान्भवति । आपो वा , अमुष्य तपत , आयतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ४ ॥

। असौ । वै । तपन् । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । अमुष्य । तपतः । आयतनम् । वेद ॥
। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । अमुष्य । तपतः । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

asau vai tapan' napāmāyatanam | āyatanavān'bhavati |

yō (a)muṣh'ya tapata , āyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

āpō vā , amuṣh'ya tapata , āyatanam | āyatanavān'bhavati ॥ 4 ॥

। asau । vai । tapan । apām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

। yaḥa । amuṣhya । tapataḥa । āyatanam । vēda ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

। āpaḥa । vai । amuṣhya । tapataḥa । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , evam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

असौ asau = ayant tel et tel (état d'être) ॥ वै vai = véritablement ॥ तपन् tapan = qualité/propriété de la
chaleur ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison,
source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = quiconque ॥ अमुष्य amuṣhya = quiconque avec tel et tel (état d'être)

॥ तपतः tapataḥa = brûlant, chaud ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥa = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ अमुष्य amuṣhya = quiconque avec tel
et tel (état d'être) ॥ तपतः tapataḥa = brûlant, chaud ॥ आयतनम् āyatanam = source, abode

॥ आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

*(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente à tel ou tel Être
brûlant (Soleil et étoiles) et aux eaux de la sphère mentale (āpaḥa), devient véritablement cette source.
Celui qui parvient à connaître la source de laquelle a émergé tel ou tel Être brûlant (le Soleil), devient
véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥa ET tel ou tel
Être brûlant, devient cette source même..... [4]*

चन्द्रमा वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । यश्चन्द्रमस , आयतनं वेद ।
आयतनवान्भवति । आपो वै चन्द्रमस , आयतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ५ ॥
। चन्द्रमा । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । चन्द्रमस । आयतनम् । वेद ॥
। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । चन्द्रमस । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

chan'dramā vā , apāmāyatanam | āyatanavān'bhavati |
yaśh' chan'dramasa , āyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |
āpō vai chan'dramasa , āyatanam | āyatanavān'bhavati ॥ 5 ॥
। chandramā । vai । apām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। yaḥa । chandramasa । āyatanam । vēda ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। āpaḥa । vai । chandramasa । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , evam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

चन्द्रमा chandramā = le lune = le mental (selon chandramā manasō jātaha) ॥ वै vai = véritablement
॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source,
demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = quiconque ॥ चन्द्रमस chandramasa = de la lune-du mental ॥ आयतनम् āyatanam = maison,
source, demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥa = les eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ चन्द्रमस chandramasa = de la
lune-du mental ॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente à chandramā (la Lune, le mental) et les eaux de la sphère mentale (āpaḥa), devient véritablement cette source. Celui qui parvient à connaître la source de laquelle a émergé la lune-le mental, devient véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥa ET chandramā-la lune-le mental, devient cette source même..... [5]

नक्षत्राणि वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । यो नक्षत्राणामायतनं वेद ।
आयतनवान्भवति । आपो वै नक्षत्राणामायतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ६ ॥
। नक्षत्राणि । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । नक्षत्राणाम् । आयतनम् । वेद ॥
। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । नक्षत्राणाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

nak'shat'rāṇi vā , apāmāyatanam | āyatanavān'bhavati |
yō nak'shat'rāṇāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |
āpō vai nak'shat'rāṇāmāyatanam | āyatanavān'bhavati ॥ 6 ॥
। nakṣatrāṇi । vai । apām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। yaḥ । nakṣatrāṇām । āyatanam । vēda ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। āpaḥ । vai । nakṣatrāṇām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , evam' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatanavān'bhavati |

नक्षत्राणि nakṣatrāṇi = les constellations = les étoiles ॥ वै vai = véritablement ॥ अपाम् apām = dans les
eaux āpaḥ de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥ = quiconque ॥ नक्षत्राणाम् nakṣatrāṇām = de l'amas stellaire ॥ आयतनम् āyatanam = maison,
source, demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥ = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ नक्षत्राणाम् nakṣatrāṇām = de l'amas
stellaire ॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

*(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente aux amas d'étoiles
(constellations) et aux eaux de la sphère mentale (āpaḥ), devient véritablement cette source. Celui qui
parvient à connaître la source de laquelle ont émergé les constellations, devient véritablement cette
source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥ ET les amas d'étoiles, devient
cette source même..... [6]*

पर्जन्यो वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । यः पर्जन्यस्याऽऽयतनं वेद ।
आयतनवान्भवति । आपो वै पर्जन्यस्याऽऽयतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ७ ॥
। पर्जन्यः । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । पर्जन्यस्य । आयतनम् । वेद ॥
। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । पर्जन्यस्य । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

par'jan'yō vā , apāmāyatanam | āyatana-vān'bhavati |
ya[fp] par'jan'yas'yā (ā)ayatanaṁ' vēda | āyatana-vān'bhavati |
āpō vai par'jan'yas'yā (ā)ayatanaṁ | āyatana-vān'bhavati ॥ 7 ॥
। parjanyaḥ । vai । apām । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। yaḥ । parjanyaḥ । āyatanam । vēda ॥ āyatana-vān । bhavati ॥
। āpaḥ । vai । parjanyaḥ । āyatanam ॥ āyatana-vān । bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान्भवति ।

ya , evaṁ' vēda | yō (a)pāmāyatanam' vēda | āyatana-vān'bhavati |

पर्जन्यः parjanyaḥ = les pluies ॥ वै vai = véritablement ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥ de la
sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥ = quiconque ॥ पर्जन्यस्य parjanyaḥ = des pluies ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source,
demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥ = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ पर्जन्यस्य parjanyaḥ = des pluies
॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente à la pluie (le cycle complet des océans formant de la vapeur d'eau, qui se condense pour devenir des nuages, eux-mêmes se transformant en pluie) et les eaux de la sphère mentale (āpaḥ), devient véritablement cette source. Celui qui parvient à connaître la source de laquelle a émergé le cycle des pluies, devient véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥ ET le cycle des pluies, devient cette source même..... [7]

संवत्सरो वा , अपामायतनम् । आयतनवान्भवति । यस्संवत्सरस्याऽऽयतनं वेद ।

आयतनवान्भवति । आपो वै संवत्सरस्याऽऽयतनम् । आयतनवान्भवति ॥ ८ ॥

। संवत्सरः । वै । अपाम् । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥ यः । संवत्सरस्य । आयतनम् । वेद ॥

। आयतन-वान् । भवति ॥ आपः । वै । संवत्सरस्य । आयतनम् ॥ आयतन-वान् । भवति ॥

sam'vat'sarō vā , apāmāyatanam | āyatanavān'bhavati |

yas'sam'vat'saras'yā (ā)ayatānam' vēda | āyatanavān'bhavati |

āpō vai sam'vat'saras'yā (ā)ayatānam | āyatanavān'bhavati ॥ 8 ॥

। samvatsaraḥa | vai | apām | āyatanam ॥ āyatana-vān | bhavati ॥

। yaḥa | samvatsarasya | āyatanam | vēda ॥ āyatana-vān | bhavati ॥

। āpaḥa | vai | samvatsarasya | āyatanam ॥ āyatana-vān | bhavati ॥

य , एवं वेद । योऽप्सु नावं प्रतिष्ठितां वेद । प्रत्येव तिष्ठति ॥ ९ ॥

। यः । एवं । वेद ॥ यः । अप्सु । नावम् । प्रति । स्तिताम् । वेद ॥ प्रति । एव । तिष्ठति ॥

ya , evam' vēda | yō (a)p'su nāvam' pratish'thitām' vēda |

prat'yēva tiṣh'thati ॥ 9 ॥

। yaḥa | evam | vēda ॥ yaḥa | apsu | nāvam | prati | ṣhitām | vēda ॥

। prati | ēva | tiṣh'thati ॥

संवत्सरः samvatsaraḥa = l'année (cycle/révolution des planètes, donnant naissance au concept d'« année ») ॥ वै vai = véritablement ॥ अपाम् apām = dans les eaux āpaḥa de la sphère mentale ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = quiconque ॥ संवत्सरस्य samvatsarasya = du cycle des années ॥ आयतनम् āyatanam = maison, source, demeure, origine ॥ वेद vēda = parvient à connaître

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

आपः āpaḥa = eaux de la sphère mentale ॥ वै vai = véritablement ॥ संवत्सरस्य samvatsarasya = du cycle des années ॥ आयतनम् āyatanam = source, demeure

आयतन-वान् āyatana-vān = acquiert la fusion avec la source-l'origine ॥ भवति bhavati = devient

यः yaḥa = quiconque ॥ एवम् evam = de cette manière ॥ वेद vēda = parvient à connaître

यः yaḥa = quiconque ॥ अप्सु apsu = sur les eaux ॥ नावम् nāvam = bateau

॥ प्रति prati = réaction, répercussion ॥ स्तिताम् stitām = situé ॥ वेद vēda = parvient à connaître

प्रति prati = en réaction, en conséquence ॥ एव eva = de cette même manière ॥ तिष्ठति tiṣh'thati = existe

(Celui qui parvient à connaître) l'origine-la source universelle (āyatanam) inhérente au cycle des années (le cycle de révolution des planètes, donnant naissance à une « année ») et les eaux de la sphère mentale (āpaḥa), devient véritablement cette source. Celui qui parvient à connaître la source de laquelle a émergé le cycle des années, devient véritablement cette source. Celui qui parvient à savoir de quoi ont réellement émergé āpaḥa ET le cycle des années, devient cette source même.

Celui qui parvient à connaître (la source) de tous ces phénomènes de la façon indiquée ci-dessus, celui qui connaît ces choses, « flotte » comme un bateau sur les eaux du saṃsara sāgara, il existe véritablement ainsi – « flottant, donc au-dessus et exalté, intact et non souillé par la saleté du saṃsara sāgara... [8] & [9]

राजाधिराजाय प्रसह्यसाहिने॑ । नमो॑ वयं वैश्रवणाय॑ कुर्महे । स मे कामान्कामकामाय॑ मह्यम् ।

कामेश्वरो वैश्रवणो ददातु॑ । कुबेराय॑ वैश्रवणाय॑ । महाराजाय॑ नमः ॥ १० ॥

। राजा-अधि-राजाय । प्र । सह्य-साही-ने ॥ नमः । वयम् । वैश्रवणाय । कुर्महे ॥ सः । मे । काम । कामाय । मह्यम् ॥

। कामेश्वरः । वैश्रवणः । ददातु ॥ कुबेराय । वैश्रवणाय ॥ महा । राजाय । नमः ॥

rājādhirājāyap' prasah'yasāhinē | namō vayam' vaiśh' ravaṇāya kur'mahē |
sa mē kāmān'kāmakāmāya mah'yam'm | kāmēśh'varō vaiśh' ravaṇō dadātu |
kubērāya vaiśh' ravaṇāya | mahārājāya namaḥa || 10 ||

। rājā-adhi-rājāya । pra । sahya-sāhī-nē ॥ namaḥa । vayam । vaiśhravaṇāya । kurmahē ॥

। saḥa । mē । kāma । kamāya । mahyam ॥ kāmēśhvaraḥa । vaiśhravaṇaḥa । dadātu ॥

। kubērāya । vaiśhravaṇāya ॥ mahā । rājāya । namaḥa ॥

राजा-अधि-राजाय **rājā-adhi-rājāya** = au roi des rois (Dieu) ॥ प्र **pra** = manifeste

॥ सह्य-साही-ने **sahya-sāhī-nē** = à lui qui est la patience personnifiée

नमः **namaḥa** = *namaskāras* ॥ वयम् **vayam** = nous tous ॥ वैश्रवणाय **vaiśhravaṇāya** = à Lui qui est
Kubēra, le Seigneur de la Richesse et de l'abondance ॥ कुर्महे **kurmahē** = nous faisons tous

सः **saḥa** = Lui ॥ मे **mē** = à moi ॥ काम **kāma** = désirs ॥ कामाय **kamāya** = des désirs

॥ मह्यम् **mahyam** = à moi

कामेश्वरः **kāmēśhvaraḥa** = Seigneur des désirs-*kāma* ॥ वैश्रवणः **vaiśhravaṇaḥa** = Seigneur de la Richesse

ददातु **dadātu** = donne ॥ कुबेराय **kubērāya** = à Kubēra ॥ वैश्रवणाय **vaiśhravaṇāya** = à *vaiśhravaṇa*
(l'auditeur spécial de nos prières-mantras)

महा **mahā** = au grand ॥ राजाय **rājāya** = au (grand) roi ॥ नमः **namaḥa** = *namaskāras*

*Au Roi des Rois, à Lui qui est la patience suprême personnifiée, nos namaskārs! Nous offrons tous nos
namaskārs à Vaiśhravaṇa (l'auditeur spécial, Kubēra) ; (afin que) Il puisse nous satisfaire nos
aspirations et nos profonds désirs ! À Kubēra-Vaiśhravaṇa, au Roi des Rois (Dieu suprême), namaḥa !!![10]*

(Nous sommes très attachés à l'exactitude et à la précision de chacun de nos documents.

Toute suggestion, correction ou remarque sera traitée avec gratitude, promptitude et respect.

Veillez l'envoyer à Maunish Vyas : maunish_point_vyas_arobase_gmail_point_com)